

QR-koder

på drikkevandsledninger skal sikre korrekt registrering og sporbarhed

Opbakningen til Herning Vands sporbarhedsprojekt er stor blandt både forsyninger og rørproducenter. Nu er løsningen klar til at blive testet i marken.

Det skal være slut med menneskelige fejl, når Herning Vand i fremtiden registrerer deres drikkevandsledninger. Løsningen er en kode, der minder om en QR-kode, som bliver fortrykt på røret, og som vandselskabets folk i felten nemt kan scanne. Det betyder, at registreringen bliver mere enkel, og vigtigst af alt får man elimineret fejl og mangler i registreringerne.

Tanken er, at Herning Vand på sigt får langt mere detaljeret viden om, hvad der helt præcist ligger i jorden – og hvor. Og det vil lønne sig, når man i fremtiden skal grave igen. Samtidig giver det mulighed for at finde frem til

dårlige rør eller komponenter, hvis det på et senere tidspunkt viser sig, at et særligt "batch" er problematisk af den ene eller anden årsag. Det var faktisk sådan en gennemgående fejl i det gamle ledningsnet, der inspirerede Didde Stenholt, teamleder i Herning Vands GIS-afdeling, til at udvikle løsningen med QR-koderne.

"For tre år siden havde vi en bestemt rørttype, som begyndte at sprænge som champagnepropper rundt omkring. Vi gravede rørene op og fik dem analyseret, og det viste sig, at de var af samme type," fortæller Didde Stenholt. Da chefen bad om at kende placeringen af øvrige ledninger af samme rørttyper, måtte Didde og hendes kolleger melde pas. For selv om de kendte rørenes dimensioner og etableringstidspunkt, var det ikke givet, at de var produceret på samme tidspunkt. Den information havde man ganske enkelt ikke.

"Vi anede ikke, hvor vi havde dem liggende," siger Didde Stenholt.

Derfor besluttede man i Herning Vand at iværksætte et projekt, som skulle finde ud af, hvordan man i fremtiden kunne undgå at stå i en lignende situation.

Et hav af fejl

"Samtidig fandt vi ud af, at vi havde et hav af fejl i vores drikkevandsdata. Ofte var det ko-

pieringsfejl, hvor man havde taget en kopi af en ledning i databasen for at oprette en ny, og så havde man glemt at rette etableringsåret. En ledning, som vi vidste var fra 2017, stod i systemet til at være fra 1977," fortæller Didde

Det blev hendes opgave at lave et program, der kunne spore tilbage, og da hun sidder i GIS-afdelingen, blev en del af hendes fokus at sikre, at registreringen skete uden fejl. Og her kom hun så på idéen om at basere registreringen på QR-koder med tilføjelsen af batch-numre.

Man skal forestille sig, at når QR-koden bliver scannet af en medarbejder ude i marken, sker der en automatisk opkobling til Branche-kataloget, hvor alle komponenterne er beskrevet. Alle detaljer om den pågældende komponent og dens fysiske placering sendes videre til forsyningsselskabets system. Det unikke er det ekstra batch-nummer eller id-nummer, som producenten tilføjer, så det også fremgår i registreringerne, hvor og hvornår komponenten er fremstillet.

Senere blev Mads Riber Rasmussen, projektleder inden for planlægning og projektering i Herning Vand, koblet på projektet.

"Det overordnede mål er at sikre datakvalitet. Hvis vi gerne vil have nogle data, vi kan bruge i fremtiden, så skal vi begynde at samle dem nu," siger Mads Riber Rasmussen. >

HØR MERE PÅ VANDFORUM

På dette års Vandforum d. 26. april kan du høre mere om projektet, når Didde og Mads fra Herning Vand holder oplæg. Vandforum byder også på en række andre spændende oplæg inden for drikkevand, spildevand og klimatilpasning. Hele programmet findes på www.danva.dk > Arrangementer. Tilmelding skal ske senest 11. april.

Vi er ikke interesserede i, at det her skal være et Herning Vand produkt. Det skal være for alle vandselskaber, og derfor har det været vigtigt at få input fra andre.

Didde Stenholt, teamleder i Herning Vand.

“Vores mål er at få det forankret i forsyningsbranchen og få så mange med som muligt. Derfor har det været vigtigt at finde fælles fodslag, og vi har løbende afholdt møder både med leverandører og andre forsyninger,” siger Mads Riber Rasmussen.

Og interessen og behovet har givet genlyd i branchen.

Lægger konkurrencen på hylden

Projektet er blevet præsenteret i forskellige sammenhænge, og op mod 15 vandselskaber har i større eller mindre grad givet input. Nu afholder man såkaldte gruppemøder i DANVA-regi, og det er håbet for Didde og Mads, at der på sigt bliver startet et decideret DANVA-netværk.

“Vi er ikke interesserede i, at det her skal være et Herning Vand-produkt. Det skal være for alle vandselskaber, og derfor har det været vigtigt at få input fra andre,” siger Didde Stenholt. Hun påpeger, at løsningen ikke er afhængig af bestemt software eller hardware, og derfor behøver vandselskaber ikke at skifte til nye leverandører for at få glæde af den nemme og præcise registrering.

At det snart kan blive en mulighed underbygges af, at to store danske plastrørsproducenter er med på idéen. Trods deres indbyrdes konkurrence har Uponor og Wavin begge dedikeret sig til projektet, og de første plastrør med de QR-lignende koder er blevet produceret. Brancheforeningen Nordisk Plastrørs Gruppe (NPG) i Danmark, som omfatter danske rørproducenter, har også omfavnet projektet.

“Vi vil gerne være med til at udvikle sådan en løsning, og vi kan godt se perspektiverne i det,” siger Peter Sejersen, der er ekstern konsulent og sekretær for NPG Danmark.

For rørproducenternes vedkommende giver tilføjelsen af en QR-kode på rørene heller ikke anledning til den store hovedpine. Der skal skiftes til en mere præcis printer, men det er i småtingsafdelingen, siger Peter Sejersen.

“Vandselskaberne er vores kunder, så vi lytter til deres ønsker. Hvis de vil have det her, gør vi det gerne,” siger han.

Han mener desuden, at når først de danske rørproducenter kan tilbyde at printe QR-koderne på deres rør, skal de udenlandske producenter nok følge med. Særligt hvis det bliver en del af vandselskabernes krav i deres udbud.

Aftale med Branchekataloget

Branchekataloget er et fælles initiativ fra de danske vvs-grossister, hvor leverandører og producenter opretter og vedligeholder oplysninger om deres produkter.

DANVA har indgået en brancheaftale med Branchekataloget, som skal sikre, at vandselskaberne kan få adgang til udvalgte data i Branchekataloget på nogle lempelige vilkår.

“I DANVA er vi glade for at kunne understøtte Herning Vands sporbarhedsprojekt. Med brancheaftalen baner DANVA vejen for at forsyningssselskaberne kan højne deres datakvalitet betragteligt i deres anlægsregistrering. Brancheaftalen giver, via en API, en standardiseret adgang til data, som forsyningerne kan benytte efter behov. Forsyningerne kan lade sig inspirere af Herning Vands anvendelse af Branchekataloget eller vælge alternative løsninger,” siger Lars Gadegaard Christensen, senior projektleder i DANVA.

I praksis skal det enkelte forsyningssselskab indgå en individuel aftale med Branchekataloget med reference til brancheaftalen. DANVA og Branchekataloget ajourfører årligt brancheaftalen for at sikre, at den løbende bliver opdateret med de oplysninger, som selskaberne efterspørger.

Byggemodning som referenceprojekt

Med opbakningen og aftalerne på plads er Herning Vand klar til næste skridt, som bliver taget i marken, når projektets forskellige facetter skal spille sammen i en forestående byggemodning.

“Vi ved, at de enkelte dele fungerer, og at vores håndholdte scannere spiller sammen med softwaren og vores system. Men det er første gang, at hele arbejdsgangen bliver testet ude i den virkelige verden og af de folk, som skal bruge det i deres dagligdag,” siger Didde Stenholt.

Indtil videre har Herning Vand selv sat klistermærker med QR-koder på rørene for at teste systemet, men i den kommende fase bliver de ”rigtige” vandvær brugt med fortrykte koder.

I det videre arbejde skal Herning Vand sammen med andre interesserede vandselskaber definere, hvad der helt præcis menes med sporbarhed i forhold til krav til producenterne. Der skal også udarbejdes en designmanual.

Det er planen, at Herning Vand sætter projektet på byggemodningen i midten af maj. ■

DANVA HAR INDGÅET EN BRANCHEAFTALE MED BRANCHEKATALOGET

DANVA har indgået en brancheaftale med Branchekataloget, der sikrer at foreningens medlemmer kan anvende Branchekataloget (de danske vvs-grossisters katalog over produktdata) på lempelige vilkår. Aftalen giver, via en API, en standardiseret adgang til Branchekataloget som forsyningerne kan anvende efter behov. I praksis skal interesserede medlemmer blot henvise til brancheaftalen ved indgåelse af individuelle aftaler med Branchekataloget. Brancheaftalen findes på DANVAs hjemmeside: www.danva.dk > Om DANVA > DANVA loyalitetsprogram > Medlemsrabatter og aftaler (Kræver medlemslogin).